

25.5x26.69	1/3	עמוד 1	המגזין - סופהשבווע	23/10/2014	44803972-7
ארגון הקהילה הישראלית אמריקאי - 40272					

מעריב **המגזין**

מילק אנד היאני

כועסים על המוחים מברלין,
מאמינים בזהות ציונית גם מעבר
לים ונעלבים מהכעס הקולקטיבי
המחודש כלפי היורדים • הקהילה
הישראלית בארצות הברית
מצטרפת לסערת הקצפת
שמזאל רוזנר | 04

25.38x32.3	2/3	4	עמוד	המגזין - סופהשבווע	23/10/2014	44803980-6
------------	-----	---	------	--------------------	------------	------------

ארגון הקהילה הישראלית אמריקאי - 40272

כמה עולה מיליון בלוס אנג'לס?

מול יורדי ברלין הזועמים והביקורתיים, מציגים הישראלים באמריקה סגנון אחר: הם לא כועסים על המדינה ומתעקשים לשמור על הזהות, השפה והגאווה הלאומית • ומה יש להם לומר על המחאה הנוכחית?

שמואל רוזנר

ישראל, אמריקה נשארת אמריקה, אבל שרון אכן חיים הוא מישוהו אחר. ישראל לי ולא ישראלי, אמריקאי ולא אמריקאי. כמעט רבע מאה כמהגרים, הצלחה כלכלית, מגורים בלוס אנג'לס, והוא, כמו ישראלים רבים שבחרו לחיות במקום אחר, שפן הניסויים במעבדה המייצרת זהות חדשה: ישראלי-אמריקאי של המאה ה-21. ובמקרה האישי שלו, הוא השפן, והוא גם המדען.

לא מתנצלים

כמה עוברות בסיסיות: ההגירה מישראל החוצה נמצאת בשפל של הרבה מאוד שנים. כל מי שעוסק בשאלות של הגירה לישראל ומישראל יודע את זה. כל מי שיוודע את זה מתקשה להתרגש מכמה נורדיקים שמצאו מפלט ומילקי בכרלין, ומכמה נורדיקים שלא מפסיקים לעזור לנורדיקים לעשות מעצמם עניין. יוקר המחיה בישראל הוא כמובן נושא חשוב לטיפול נמרץ. אבל מעבר לתפקיד החיובי שממלאים העוזבים בהגברת הערנות לנושא הזה, ההגירה מישראל החוצה היא, כרגע, עניין זניח. בעולם גלובלי יש תנועת מהגרים, שהמניע העיקרי לה, בהיעדרן של קטסטרופות, הוא מניע

פסקה השנייה של נייר המדיניות המקיף "לע" זור ל'יורדים' להישאר יהודים", כתב יוגב קר"סנטי, עד לא מזמן מנהל תחום תכנון והערכה בסוכנות היהודית, כך: "ההגירה מישראל מתייחדת בכך שהעיסוק העיקרי בה מגיע מצד מדינת האם - ישראל, ופחות מצד המדינות הקולטות". ובמילים אחרות: אנחנו הישראליים עוסקים באובססיות בעוזבים הרבה יותר מכפי שהמדינות הקולטות אותם עוסקות בהם. זה טבעי: ישראלים העוזבים למדינות אחרות - ארה"ב, כפי שעושים רבים, או גרמניה, כפי שעושים שים מעטים, כאלה המחשיבים את עצמם אופנתיים יותר - הם קבוצה קטנה בים גדול. השפעתם על המדינה הקולטת מזערית. השפעתם על המדינה הנעזבת היא זו שמורגשת, בעיקר משום שזו מדינה השרויה בחרדת נטישה ומתקשה להשיג תחרה ממנה. אבל לא צריך להתבלבל: יותר משתהגרה מישראל - "יירדה", למי שרוצה לרבוץ במונח שמרגיש קצת מעופש - משפיעה על המדינה הנעזבת או על המדינה הקולטת, היא משפיעה על המהגר עצמו. ישראל נשארת

המטרה: לחבר את קהילת היורדים למדינת ישראל. הפגנת תמיכה בישראל בניו יורק במהלך מבצע צוק איתן צילום: רויטרס

בר מצווה וחוזרים, ויש כמובן גם כאלה שיישארו לתמיד, ושבניהם ובנותיהם יישארו לתמיד.

את כולם, את כל גוויי הישראליות-האמריקאית - מקווה הארגון IAC (ר"ת של Israeli American Council) לשרת. זה ארגון גג לישראלים באמריקה, שכעת מלאה לו בסך הכל שנה, אבל כבר יש לו משרדים בלוס אנג'לס, בוסטון, מיאמי, ניו יורק, ניו ג'רזי ולאסוגאס. הארגון מבטא מהלך מהפכני, לא פחות. הוא מסמן בחותמת ברורה את מה שהתברר כבר לפניו: תם עידן ה"יורדים", הנדרשים להישאר בין הצללים ולהתנצל על בחירתם במדינה אחרת, והחל עידן אחר: העידן שבו ישראל משלימה עם העובדה שיש ישראלים חיים גם במדינות אחרות, ומנסה להיבנות ממנה. שר התפוצות נפתלי בנט (כן, הוא גם שר

כלכלי. ישראל קולטת, ומאבדת, וצריך לקוות שתמשיך לקלוט, ולא להשתגע כשהיא גם ממשיכה לאבד. בחזרה לאמריקה: כמה מאות אלפי ישראליים חיים בה, ואף אחד לא יודע להגיד במדויק כמה. כנראה המספר נמצא איפשהו בין 600 ל-700 אלף, או קצת יותר, או פחות סביר, קצת פחות. במחקר של קרסנטי, שנכתב במסגרת "המכון למדיניות העם היהודי", מצוין הצורך להבחין בין ישראלים ילידי הארץ שהיגרו ממנה לבין מי שבאו לישראל כמהגרים ואחר כך המשיכו לתחנה הבאה, וכן בין ישראלים שחיו בישראל לבין בני ישראלים שהיגרו בגיל צעיר או נולדו בחוץ לארץ. יש כאלה שהיגרו לפני שנים ארוכות, יש כאלה ששוהים באמריקה למשך שנים אחרות, עושים דוקטורט וחוזרים, יש כאלה שמגלים שהילדים הגיעו לגיל

על הברלינאים קל לכעוס - אם לא אכפת לכם, למה אתם טורחים להציק, ואם אכפת לכם, למה שלא תסייעו לבנות במקום לקלקל. עם האמריקאים קשה יותר: הם יידי ישראל, ומצד אחר, גם העמדה שלהם עשויה להיראות כבעיטה, בלי זדון, בחזון הציוני

23.57x31.7	3/3	5	עמוד 5	המגזין - סופהשבווע	23/10/2014	44803994-1
ארגון הקהילה הישראלית אמריקאי - 40272						

עושים עם הרבר הזה. לא משנה מה המספר, השאלה מה הלאה. אם אני לא אתן לדור השלישי קהילה, הדור השלישי ייעלם."

הדור השלישי? כמה דורות לדעתך אפשר לשמור על הישראליות?
 "ברור שאי אפשר לשמור על הישראליות להמון דורות באותו אופן, אבל אפשר לשמור משהו ממנה. אם הנני שלי ילך לצופים, עוד כמה דורות תהיה לו ישראליות."

מה זה בריוק ישראליות? קשה להגיד דיר בישראל, ולא פחות קשה באמריקה. אגב, המחקרים מלמדים שקשה מאוד גם להנחיל אותה לדורות הבאים. אבל לאבן חיים יש יעדים. "שפה, ברגע שמי שהו מדבר עברית הקשר שלו לישראל הרבה יותר חזק", זה הרבר הראשון שהוא מציין, אבל לא היחיד; גם "הקשר התמידי למדינה, לא כמקלט פוטנציאלי אלא קשר למדינה נהדרת שיוצאים ממנה דברים מדהימים"; וכמובן, מה שישראלים מתגאים בו, אף שהוא יותר אופייני לאומי מאשר זהות לאומית: "היזמות, החוצה פה, החספוס - אם משלבים את אלה עם הדברים היפים באמריקה, נוצר מיקס מדהים."

הארגון אוהב את המיקס הזה, ומטפח אותו. כלומר, הוא איננו עוסק בהטפה לעלייה לישראל. זה יהיה מוזר, כמו כן, אם ארגון של ישראלים באמריקה יטיף לעלייה, ו"יש אחרים שזה התפקיד שלהם", הוא אומר, אבל "אנחנו יודעים שהרבה מהפעילויות שלנו יוצרות קשר עם ישראל וחלק מזה גם יהיה עלייה לישראל. ברור שברגע שמישהו מחובר לישראל הסיכוי שהוא יעלה יותר גדול". זה העניין, בעצם - לחבר לישראל. חייבור חיובי. שאלתי אותו על ברלין כמוכן, והוא "לא רוצה להעביר ביקורת על אף אחד שמחליט לעשות משהו", אבל מצד שני הוא סבור שזה "לא יאה לבוא ולשבת פה ולבקד את מדינת ישראל". הוא מזהה שישראל מגיבה בבהלה גדולה לסיפור הברלינאי: "אין סיבה להיסטריה, המספרים לא מפלצתיים. אם הייתי יושב בישראל לא חושב שהייתי מאוד מודאג". ממילא, הקהילה כברלין קטנה למדי, וחדשה למדי, ואבן חיים "לא בטוח כמה הרבר הזה ישרור".

נדמה שאין לו סבלנות רבה להגירה ממניעים אידיאולוגיים, וגם לא למי תוסים על ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות לעומת ארץ המילקי היקר מדי. "כשאני עוזב את ישראל לא היו לי הרבה אפשרויות", הוא אומר, "האפשרויות היו אז הרבה יותר מוגבלות מאשר בארה"ב, זו אחת הסיבות שעזבתי. היום הגלגל התהפך, בישראל יש לא פחות אפשרויות מארה"ב. כן, כן ישראלים שלא גומרים את החדש, יש כאלו מציינים ופחות מצליחים. בחורים צעירים שואלים אם לעזוב ואני שואל מה אתה רוצה, נתן את התמונה המלאה, לחשוב על העלויות, לחשוב על הריחוק מהמשפחה, לחשוב על חינוך יהודי וכמה הוא עולה. תשים לפניך את כל המכלול, ותחליט. אי אפשר לבוא ולהגיד משהו עולה פה פחות או כדאי לבוא".

גילוי נאות: הכותב הוא עמית בכיר ב"מכון למדיניות העם היהודי", שבו חובר נייר המדיניות על ישראלים בתפוצות, ודובר בכנס הארגון בוושנינגטון, המוזכר בכתבה

לקלקל. עם האמריקאים קשה יותר: הם ירדייה הכי גדולים של ישראל, כשר מבשרה, ומצד אחד, גם העמדה שלהם עשויה להיראות כבעיטה, בלי זדון, בלי כעס, בחזון הציוני של התכנסות במדינת לאום.

בדרך לצופים

שאלתי את אבן חיים למה צריך קהילה של ישראלים, למה לא לאפשר להם להישמע בקהילה המקומית - מי שרוצה, בקהילה היהודית, מי שלא רוצה, בקהילה אחרת שיבחר. הוא אומר שבעצם אין ברירה. "אנחנו כישראלים לא יודעים לחיות בגולה", הוא אומר, "היהודי האמריקאי יודע לחיות בגולה. ישראלים ממוצע שמגיע לארה"ב עוסק לרוב בעצמו - הוא לא בא כי רע בישראל אלא כי הוא רוצה לעשות לביתו. הוא בא לכאן עוסק בעצמו ובמשפחתו. אין לו הבנה מה צריך לעשות כדי לשמור על הזהות של הילדים שלו במקום כמו אמריקה". אבן חיים מניח שרוב הישראלים רוצים לשמור על זהותם. רוצים להישאר "ישראלים" - מה שזה לא יהיה - גם באמריקה. קהילה קהילה שהוא וחבריו בונים תסייע להם בזה.

הוא עזב את ישראל אחרי חמש שנים כקצין בצה"ל. בלי כעס או, ובלי כעס היום. "אין לי שום זכויות במדינת ישראל", הוא אומר, "יש לי רק חובות כלי פיה". ולא רק כלפיה, מתברר, גם כלפי הדורות הבאים של ישראלים שבחרו לחיות במקום אחר: "יש מציאות שאני שים לא תמיד חוזרים, והשאלה היא מה

שרון אבן חיים, ישראלי "כשעזבתי את ישראל לא היו לי הרבה אפשרויות, זו אחת הסיבות שעזבתי. היום הגלגל התהפך, בישראל יש לא פחות אפשרויות מארה"ב. יש כאלו ישראלים שלא גומרים את החדש"

צילום: יחי"צ

וושנינגטון. "כדי לדבר על הזהות ועל הפוטנציאל שלנו כקהילה, על האחריות שלנו ליחסי ישראל-ארה"ב, לדבריהם. יופיעו בו בכירים מישראל ומהממשל האמריקאי ומהקהילה היהודית האמריקאית. הנה עוד חותמת: מדובר בארגון שלא מתנצל. ישראלים מחוץ לישראל גאים במורשתם, בטוחים ביכולתם, זקוקי פיקומה.

הם מציבים לישראל אתגר מסקרן הרבה יותר מאשר האתגר שמציבים לה ישראלים כועסים שעזבו לברלין וכדומה. רכס החוצה גם החליטו לבעוט בדלת. על הברלינאים (כמובן, אותו מיעוט קטן מהם שנאמת בעט בדלת) קל לכי עוס. קל לזהות את הגישה המופרכת שהם מייצגים - אם לא אכפת לכם, למה אתם טורחים להציק, ואם אכפת לכם, למה שלא תסייעו לבנות במקום לנסות

התפוצות) ויו"ר הסוכנות נתן שרנסקי, שבאו לברך את ראשי הארגון כאשר אלה התכנסו בירושלים, יוכיחו. ישראלים באמריקה הם נכס שצריך לטפח, אם כדי שישבו, ואם כדי שיעזרו בכל דבר אחר שירצו לעזור בו. הם נכס שצריך לטפח אם רוצים שגם כעבור שנים ארוכות במדינות אחרות ישמרו על זיקתם לישראל, וינחילו אותה לדורות הבאים.

ארגונים מקומיים של ישראלים באמריקה החלו לצמוח כבר לפני שנים, אבל "החזון שלהם היה תמיד מצומצם, סאנדיי סקול, ריקודי עם, מסיבה. ככה לא בונים קהילה". אבן חיים וחבריו הלכו עוד צעד, והקימו מעליהם ארגון גג שהם מריצים בהצלחה. תרומה נריבה של שלדון אדלסון סייעה בזה, כפי שסיפר מנכ"ל הארגון שגיא בלשה. בעוד כעשרה ימים יערוך הארגון כנס ארצי ראשון בעיר